

Nr 22.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret.

Genom en den 4 mars 1949 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 103, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

angående fortsatt giltighet av lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret.

Härigenom förordnas, att lagen den 29 november 1946 med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret, vilken lag gäller till och med den 31 december 1949, skall äga fortsatt giltighet till och med den 31 december 1952.

I fråga om de skäl, som anförts till stöd för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Lagen den 29 november 1946 (nr 722) med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för försvaret (försvarsuppfinningslagen), vilken gäller till och med den 31 december 1949, innehåller bestämmelser om förbud mot uppfinnings offentliggörande (1—6 §§), om expropriation (7 §), om hemliga patent (8 och 9 §§) och om ersättning (10 §). Därjämte innehåller lagen i 11—14 §§ vissa särskilda bestämmelser. Några ändringar ha icke vidtagits i lagen under dess hittillsvarande bestånd.

I lagens 2 § stadgas, att patentansökningar och därtill hörande handlingar skola av patentmyndigheten för granskning beträffande uppfinningarnas betydelse för rikets försvar hållas tillgängliga för myndighet som Konungen bestämmer (granskningsmyndigheten) samt att, om denna myndighet finner uppfinning som avses i lagens 1 § vara av sådan betydelse för försvaret att den bör hemlighållas, myndigheten utan dröjsmål skall meddela beslut därom. Enligt kungörelse den 6 december 1946 (nr 764) skall en särskild nämnd (granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m.) vara granskningsmyndighet enligt lagen.

Då, såsom nämnts, försvarsuppfinningslagen upphör att gälla med utgången av år 1949, har inom justitiedepartementet till övervägande upptagits frågan om utsträckning av lagens giltighetstid. I ärendet ha krigsmaterielverket och granskningsnämnden avgivit yttranden.

Krigsmaterielverket har anhållit, att försvarsuppfinningslagen måtte förångas att gälla t. o. m. den 31 december 1952, samt därvid anfört:

För närvarande innehar kronan 19 hemliga patent. Därutöver har krigsmaterielverket beträffande 30 hos patent- och registreringsverket ännu icke färdigbehandlade patentansökningar i olika underdåniga skrivelser hemställt att Kungl. Maj:t jämlikt försvarsuppfinningslagens 8 § måtte föreskriva att 7 § förordningen den 16 maj 1884 angående patent skall tillämpas å ifrågavarande ansökningar. Innevarande år ha sådana framställningar gjorts beträffande 15 patentansökningar. Krigsmaterielverket anser det vara ett vägande statsintresse att innehållet i ovannämnda 19 hemliga patent och 30 patentansökningar icke kommer till utomståendes kännedom. Uppfinnarverksamheten på försvarsviktiga områden kan förväntas komma att fortsätta i oförminskad omfattning under de närmaste åren. Möjligheten att expropria en försvarsviktig uppfinning har enligt verkets uppfattning i flera fall underlättat förhandlingar angående förvärv av viss rätt till sådan uppfinning. Då verket även i övrigt funnit lagen tillfredsställande synas några ändringar beträffande densamma för närvarande icke påkallade.

Granskningsnämnden för vissa patentansökningar m. m. har meddelat, att den för sin del finner de skäl som föranlett lagens utfärdande alltjämt äga giltighet.

Föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg, har i propositionen anfört:

Av krigsmaterielverkets och granskningsnämndens i ärendet avgivna yttranden framgår, att behov av försvarsuppfinningslagens förlängning föreligger. Några ändringar av lagens innehåll ha icke påkallats. På grund härav vill jag förorda att lagens giltighetstid förlänges med tre år.

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition, nr 103, måtte bifallas av riksdagen.

Stockholm den 4 april 1949.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Lodenius, Olofsson, fru Lindström, herrar John Wiktor Jonsson, Georg Pettersson och fröken Andersson;

från andra kammaren: herrar Rylander, Hedlund i Östersund, Olsson i Mellerud, Johnsson i Stockholm, Landgren, Fagerholm och Svensson i Stenkyrka.